

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Alicja Kolonko (spr.)
Sędziowie	SSA Zbigniew Gwizdak SSA Wojciech Bzibziak
Protokolant	Agnieszka Turczyńska

Przy udziale –

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania D. S. (D. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o odsetki

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 18 stycznia 2012r. sygn. akt VIII U 1410/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu D. S. prawo do odsetek:

a) od kwoty renty należnej za kwiecień, maj i czerwiec 2010r. – od dnia 9 lipca 2010r. do dnia zapłaty,

b) od kwoty renty należnej za każdy kolejny miesiąc od lipca 2010r. do maja 2011r. włącznie – od dnia 21 tego miesiąca do dnia zapłaty,

2. oddala apelację w pozostałym zakresie.

/-/ SSA Z.Gwizdak /-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 czerwca 2011r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił D. S. przyznania prawa do wypłaty odsetek od renty z tytułu niezdolności do pracy, powołując się na uregulowanie art. 118 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednol. Dz.U. z 2009r. nr 153 poz. 1227 ze zm.) (ustawy o FUS).

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do odsetek poczynając od dnia przyznania prawa do świadczenia, tj. od dnia 16 kwietnia 2010r., oraz ustalenia odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia.

Podkreślił, że odmowa przyznania prawa do renty jest zawiniona przez organ rentowy, bowiem zarówno lekarz orzecznik ZUS jak i komisja lekarska ZUS wydały nieprawidłowe orzeczenia o jego niezdolności do pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko, przedstawiając chronologicznie przebieg postępowania w sprawie i podkreślając, że Sąd Okręgowy, który przyznał ubezpieczonemu prawo do renty, nie stwierdził z urzędu odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, co przesądza o braku zawinienia po stronie ZUS.

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2012r. sygn. VIII U 1410/11 Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając ubezpieczonemu „prawo do odsetek ustawowych prawa cywilnego, poczynając od dnia 16 czerwca 2010r. do dnia zapłaty”, oddalając odwołanie w pozostałym zakresie.

Sąd ustalił, że wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową ubezpieczony złożył w dniu 19 lutego 2010r. W oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 8 czerwca 2010r. organ rentowy decyzją z dnia 16 czerwca 2010r. odmówił prawa do świadczenia.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, po rozpoznaniu odwołania ubezpieczonego i w oparciu o opinie (zasadniczą i uzupełniającą) biegłego sądowego z zakresu chirurgii ortopedii, prawomocnym wyrokiem z dnia 22 lutego 2011r. przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 16 kwietnia 2010r. do 29 lutego 2012r.

Wyrok z uzasadnieniem wpłynął do organu rentowego w dniu 25 marca 2011r., termin do wniesienia apelacji upłynął z dniem 9 kwietnia 2011r. W dniu 18 kwietnia 2011r. organ rentowy wezwał ubezpieczonego o uzupełnienie dokumentacji o oświadczenie o nieosiąganiu dochodu oraz zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy o pobieraniu zasiłku dla bezrobotnych za okres od 26 sierpnia 2010r. Dokumenty te ubezpieczony złożył w dniu 29 kwietnia 2011r.

Wyrok został wykonany decyzją organu rentowego z dnia 10 maja 2011r., którą organ rentowy wypłacił częściowe wyrównanie świadczenia za okres od 16.04.2010r. do 31.07.2010r., a kolejną decyzją - z dnia 31 maja 2011r. – organ rentowy orzekł o obowiązku zwrotu przez ubezpieczonego kwoty pobranego zasiłku dla bezrobotnych za okres od 26.08.2010r. do 25.02.2011r., po czym następnie – decyzją z tej samej daty - dokonał końcowego wyrównania renty za okres od 1.08.2010r. do 30.06.2011r., pozostałej po potrąceniu zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd ustalił także, że biegły sądowy, wydający opinię w sporze o prawo do renty, dysponował tą samą dokumentacją leczenia ubezpieczonego, co lekarz orzecznik i komisja lekarska ZUS, a w toku postępowania sądowego nie doszło do pogorszenia istniejących schorzeń, nie pojawiły się także nowe schorzenia.

Zdaniem Sądu I instancji, z faktu tego wynika, że ubezpieczony miał prawo oczekiwać prawidłowej oceny stanu jego zdrowia już przez komisję lekarską w dniu 8 czerwca 2010r.,

a w dniu 16 czerwca 2010r. - prawidłowej decyzji, przyznającej prawo do świadczenia.

Także w terminie 60 dni od złożenia wniosku, a najpóźniej do dnia 16 maja 2010r., winny były zostać wyjaśnione wszystkie zagadnienia związane z uzupełnianiem dokumentacji. Wynika z tego, że w dniu 16 czerwca 2010r. organ rentowy winien był ustalić prawo ubezpieczonego do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową oraz wypłacić świadczenie. Skoro tego nie uczynił, ponosi za to odpowiedzialność, po myśli

art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednol. Dz.U. z 2009r. nr 205 poz. 1585 ze zm.) (ustawy o s.u.s.) oraz § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1.02.1999r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 12 poz. 104).

Data wysłania odpisu wyroku przez Sąd, na którą powoływał się organ rentowy, pozbawiona jest prawnej doniosłości.

Sąd wskazał także, że nieorzeczenie przez Sąd w postępowaniu o rentę –

o odpowiedzialności ZUS za nieustalenie ostatniej okoliczności, niezbędnej do wydania decyzji, nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za zwłokę.

Brak jest natomiast podstaw do przyznania prawa do odsetek za okres wcześniejszy, bowiem przyznanie prawa do świadczenia za okres wsteczny nie musi pociągać za sobą wypłaty odsetek za ten sam okres.

Apelację od powyższego wyroku w części dotyczącej daty początkowej biegu odsetek wniósł organ rentowy, zarzucając naruszenie przepisu art. 118 ust. 1 ustawy o FUS w zw.

z art. 85 ustawy o s.u.s. poprzez błędne przyjęcie, że termin 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do ustalenia prawa przypadł na dzień 16 czerwca 2010r. i że od tego dnia przysługuje ubezpieczonemu prawo do odsetek i – powołując się na powyższe – domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia odwołania, ewentualnie uchylenia tegoż wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Apelujący podkreślił, że rozstrzygnięcie nie precyzuje kwoty, od jakiej naliczone być mają odsetki.

Ponadto, zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o FUS, organ rentowy winien wydać decyzję w terminie nie późniejszym niż 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do jej wydania, czyli – w niniejszej sprawie, w ślad za Sądem – od dnia orzeczenia komisji lekarskiej. Decyzja winna była zostać wydana najpóźniej w dniu 8 lipca 2010r., czyli – po myśli art. 85 ustawy o s.u.s. i w/w rozporządzenia z dnia 1.02.1999r. – odsetki najwcześniej przysługiwać by mogły od dnia 9 lipca 2010r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna w swych wywodach, nie można natomiast nie zauważyć, że wniosek apelacji pozostaje w sprzeczności ze wskazanym zakresem zaskarżenia i uzasadnieniem apelacji. Skoro bowiem zaskarżono wyrok Sądu I instancji jedynie „w części określającej datę początkową biegu odsetek” (por. k. 126 a.s.), to nie można równocześnie wnosić o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania (por. k. 126/2 a.s.), gdyż taki wniosek wypływać może jedynie z zaskarżenia wyroku w całości, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

W zakresie natomiast objętym zarzutem apelacji stanowisko organu rentowego zasługuje na pełną aprobatę.

Jak stanowi art. 118 ust. 1 ustawy o FUS, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, zaś zgodnie z ust. 2 tego przepisu jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1.

Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie decyzja o przyznaniu D. S. prawa do renty była decyzją pierwszorzadową. Skoro zatem (a w tym zakresie Sąd Apelacyjny w pełni podziela pogląd Sądu Okręgowego) dniem wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji powinien być dzień wydania orzeczenia przez komisję lekarską ZUS, tzn. 8 czerwca 2010r., zatem organ rentowy począwszy od tego dnia miał kolejne 30 dni na wydanie decyzji, powinien był zatem nie później niż w dniu

8 lipca 2010r. wydać decyzję przyznającą ubezpieczonemu prawo do świadczenia.

Dopiero z upływem tego terminu dochodziło do opóźnienia, o którym mowa w art. 85 ust. 1 ustawy o s.u.s., skutkującego obowiązkiem zapłaty odsetek. Fakt, że decyzję odmowną organ rentowy wydał w dniu 16 czerwca 2010r., a zatem przed upływem wskazanego trzydziestodniowego terminu, ustalenia tego nie zmienia.

Terminem zatem, od którego organ rentowy winien zapłacić odsetki z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia, jest dzień 9 lipca 2010r. Od tego dnia bieżą odsetki od kwot renty należnej za miesiące kwiecień, maj i czerwiec 2010r., bowiem one właśnie winny były zostać wówczas wypłacone. Każda zaś kolejna kwota renty, od lipca 2010r. począwszy aż do maja 2011r. włącznie, winna była zostać wypłacona najpóźniej 20 dnia każdego miesiąca, bowiem taki termin wypłaty świadczenia organ rentowy ustalił, zatem jej niewypłacenie we wskazanym terminie skutkuje obowiązkiem zapłaty odsetek od dnia

21 każdego z kolejnych miesięcy aż do dnia zapłaty kwoty renty należnej za każdy kolejny miesiąc. Dopiero renta należna za miesiąc czerwiec 2011r. wypłacona została terminowo (por. decyzja z dnia 31.05.2011r. – w a.r.).

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 386 § 1 kpc, Sąd Apelacyjny dokonał korekty wyroku Sądu I instancji, z mocy art. 385 kpc natomiast oddalił apelację

w pozostałym zakresie – odnosząc się w ten sposób do omówionego wyżej wniosku apelacji o oddalenie odwołania.

/-/ SSA Z.Gwizdak /-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek